

EJUSDEM

LAUDATIO S. PHILOTHEI OPSICIANI.

Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἐκπευστικός βλου τοῦ κατὰ τὸν ἄγιον Φιλόθεον τὸν Ὀψικιαρὸν, ἐκ προσώπου Φιλοθέου μοναχοῦ, ἀνδρὸς ἀλείου λόγου, τοῦ καὶ προκαλεσαμένου εἰς ταύτην τὴν γραφήν.

α'. Αἱ πρὸς υἱοθήσιν μέλισσαι, ὅτε λύουσαι τὰ περὰ φοιτῶσιν εἰς λειμῶνας, οὐτε πᾶσαι τοῖς ἀνθεσιν ὅλοις ἐνασχολοῦνται, οὐδὲ μὴν εἶδος ἐν τι ἀπολεξάμεναι, τὴν σκευωρίαν ἐκεῖθεν τοῦ μέλιτος ἐρανίζονται, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθεσιν ἐμμελετῶσι· καὶ αἱ μὲν ἐντεῦθεν, αἱ δ' ἐκεῖθεν τὸ χρῆσιμον ἐπιλέγονται, φιληθοῦσαι μὲν τῇ πάντοθεν ἀνθολογίᾳ, συνάγουσαι δὲ ἄλλη ἄλλο, καὶ οὕτω ποικίλω; κονοῦμεναι. Τὸν αὐτὸν δὴ λόγον καὶ αἱ πρὸς νόησιν μέλισσαι, αἱ τὸν ἀληθῶς ἔλλογον ἐργάτην τοῦ Θεοῦ μὴ ψευδόμεναι, συμβολοποιῦνται τὴν κατὰ πνεῦμα γλυκύτητα ἑαυτοῖς πανταχόθεν, τοὺς ἱεροὺς λειμῶνας περιπετόμεναι, καὶ τὸ καλὸν ἀπανθίζουσιν, οὐχ ὅπη τύχη, λόγῳ ζωικῆς φαντασίας βεμδόμενοι, ἀλλὰ κατὰ σκέψιν σταθερὰν καὶ διάρθρωσιν δίδουσιν ἀκριβοῦντες τὸ ἀνθολόγημα. Καὶ οὕτω κατεργάζονται μέλιττειον κηρίον, ὃ φιλεῖ μὲν καὶ ἰθεὺς αὐτὸς, ἀποστολικῶς αὐτῷ παρατιθέμενον, φιλοῦσι δὲ καὶ ἄνθρωποι θεοφιλεῖς, εἰς ὑγίειαν προσφερόμενοι, βασιλεῖς τε καὶ ἄλλως ἀρχόντες, καὶ μὴν καὶ πένητες· οὗτοι μὲν, ὅσοι ἀπεριουσιάζονται; ἔχουσι τοῦ θεῖου γλυκάζεσθαι διὰ τὸ κατὰ νοῦν ἀπέριττον, ἀρχοῦμενοι ἀκροθιγῶς αὐτοὶ μέλιτος τοιοῦτοι γαύεσθαι, ὃ πρόχειρον μὲν καὶ εὐκωνον, ἄλλως δὲ πολυτίμητον· ἀρχόντες δὲ γε καὶ βασιλεῖς, οἷς καὶ ἄλλα μὲν πρόσσεισι γλυκάσματα διὰ πολυμάθειαν καὶ περιουσίαν γνώσεως, ὅποιαν ἢ συχὴν μάθησι; αὐτοῖς; θησαυρίζει εἰς θεοφιλίαν. Ποθεῖται δὲ ὅμως ὑπερμάλιστα τὸ εὐαγγελικὸν μέλι, τὸ καὶ ἀξίεραστον, καὶ βασιλείας ἀξίον τῆς ὄντως, ἐπεὶ καὶ ἡ κατ' αὐτὸ ὑγίεια καὶ εὐπάθεια εἰς βασιλείαν οὐράνιον ῥώννυσι.

β'. Πρὸς ὁμοίτητα γοῦν μέλισσης ἐκείνης καὶ ἐγὼ, τῆς τοῦτο καὶ ἐκεῖνο συναγούσης ἀνθος, καὶ ἀπασχολούσης ἑαυτὴν εἰς ἄλλοτε ἄλλο, καὶ οὕτω συμβολοποιουμένης ἑαυτῇ τε καὶ ἑτέροις μέλι, οὐ κεφαλαιωδέστατον ἴδιον τὸ καὶ ὑγιάζειν καὶ ὡς παρίσχεσθαι ἄλυπον, καὶ τρέφειν πρὸς τε ἡδονὴν καὶ ἀβλαβῶς, ἐκρινι ἐκ τοῦ κατὰ πνεῦμα λειμῶνος καὶ τῶν ἐκεῖ μωρίων ὀνθέων, οἷς, καθὰ φῶλον Θεῷ, ἐνεαρίζομεν οἱ ἄγιοι Χριστιανοί, φυτὸν ἐπιλέξασθαι βρῦον καλοῖς, εἰ τί που καὶ δυναίμην· καὶ μέλι σκευάσας, παραθήσειν τοῖς φιλοκάλοις πρὸς ἡδυσμα τὸ κατὰ ἰσχύν ἀζώσας ἑμαυτὸν θέσθαι εἰς τοιαύτην μέλισσαν διὰ μόνην πρόθεσιν ἐνθεον φιλεργόν, οὐ μὴν πρὸς ἀδύχημα καὶ φιλενδειξίαν, ἧς οὐκ ἔχω ἐπιπέσθαι.

γ'. Ἐστὶ δὲ μοι τὸ φυτὸν, ἐξ οὗ συμβολοποιεῖται θεῖον

Ejusdem sermo memorialis vite sancti Philothei Opsiciani, dictus in persona Philothei monachi, viri spectati, qui et huncce tractatum componendi ansam præbuit.

1. Sensibiles apes, cum, explicatis alis, in prata feruntur, non omnes omnibus occupantur floribus, neque, selecto quodam flore egregio, in hoc solo delectantur, et certatim mel hauriunt, sed et cunctis indulgent floribus, et hæc quidem hinc, illa autem illuc, quod utile est eligunt, universorum, quæ passim sunt, florum captæ voluptate, sed aliud aliæ colligentes, atque ita varie laborantes. Eadem etiam ratione, intellectuales apes, quæ vere spiritualium operarium Dei non frustrantur, spiritualis mel dulcedinis sibi undique colligunt, sacra prata circumvolantes, et quod pulchrum est decerpunt, non fortuito, vivacitate imaginationis huc vel illuc actæ, sed juxta firmam circumspectionem et explanationem commodam florilegium exquirentes. Et ita efficiunt melleum favum, quem Deus ipse amat, apostolice ei appositum, quem amant etiam homines pii, ad sanitatem recuperandam occurrentes, regesque et principes, imo et pauperes; hi quidem, quicumque ob intelligentiæ mediocritatem divinam dulcedinem parce hauriendam habent, contenti si leviter tantum mel gustent illud, quod in promptu est et vilis pretii, licet in se pretiosum: principes autem et reges, quibus et aliæ sunt dulcedines ob multarum rerum doctrinam et abundantiam sapientiæ, qualem scientia locuples eis copiose thesaurizat. Expetitur tamen valde nimium mel evangelicum et amabile et veri regni dignum, quoniam ea, quam præbet, sanitas et voluptas ad regnum cælestis obtinendum corroborat.

2. Ipse igitur, ad similitudinem apes illius, hunc et illum florem colligens, et sese hic et illic exercens, et ita sibi et aliis mel condentis, cujus præcipue proprium est sanare, lætumque lumen præbere, nutrirequæ cum voluptate et innoxie, statui ex spirituali prato et innumeris qui ibi sunt floribus, inter quos, ut Deo placeat, ver transigimus boni Christiani, plantam aliquam eligere abunde germinantem bona, si invenire possem, conditumque mel ex illa pulchritudinibus amantibus apponere, ad eam, quæ robur generat, suavitatem; æquum censes, si ego ipse talis apes partes sumerem ob unicum propositum laborandi ad Dei gloriam, nequaquam vero ad propriam gloriationem quam assequi non valeo.

3. Est autem mihi planta de qua divinum mel

colligam, magnus Philotheus, cujus nomen ego gero et hoc quidem solummodo glorians (factis enim quis illi sit comparandus?) ad hancce deveni orationem: Philotheus, cognomen factis confirmans; Philotheus, qui seipsum inscripsit infidelem servum Dei et bonum ministrum, cui contigit Dei amico vocari ad consortium apostolicum, qui audivit et ipse illinc istud: Non jam servum te voco, sed amicum, utpote qui scias quodecunque ego facio, et alios ad mei promoveas imitationem, et mea magistri instar obveles mysteria; quippe nulla reprehensione digna res est, mentem meliori submittere qui interpretetur et adaperiat Scripturas: Philotheus, admiratio et cura mea, imo omnium. Nemo enim, nemo prorsus, auditis factis ejus, sanctum illum non admirari poterit, si tamen ex terrenis fas est depingere vtrum virtutibus cœlestem.

4. Tulit Asiatica regio, uti posteris eam vocare placuit, optimum Opsicianum, terra immensa, dives et beata, olim quidem fama percelebris, ferens nunc etiam pristina illius excellentiæ signa multa et generosa, præsertim belli peritiam incolarum. Itaque, ut leviter ostendam, majestatem quamdam sanctus desumit e popularium virtute, qua leonibus similes videntur, quando canes, Agaris filii, Dei greges aggredi conantur. Vicini autem, qui illum protulit, quoddam a reliquis diversum ostendere, quippe qui Formica (Μύρμηξ) vocetur, et isto nomine ad myrmecoleontes indigenas alludi fortasse quis dixerit. Mihi autem vicus Myrmex, sancti patria, symbolum exhibet omnino venerandum. Videor enim hic inelamantem audire mihi quoque sapientem Salomonem: « Vade ad talem formicam, o piger¹; » et Philotheo illic inquisito et formicarum antro ubi invenitur aurum, scrutare divitias Deo gratias, et esto beatus mercator, congregataque illinc quaestiosa bona divide egentibus, non, formicarum instar, colligens quæ in via sunt, sed celeriter currens ad optabilem circuitum ubi Inveniuntur qui maximo expetenda studio nundinantur, ut et ipse divitias, quas bonus paterfamilias Deus a nobis thesaurizari optat, lucrifacias, et convenientia iis qui emunt vendas.

5. Ea igitur fuit Philothei, Deo carissimi, terra patria, suo ipsius nomine memoriam revocans zeli et studii illius in spiritualia opera; patrem autem ejus nemo dicet suam dedecuisse progeniem. Licet enim etiam ex non bonis nonnunquam boni signuntur, sic tamen non perlatuisset accuratam historiæ diligentiam pater omnino dissimilis optimo filio, sed in exemplum factum esset ille, et in contumeliam insignitus esset qualis qualem genuisset, spina scilicet rosam, hyoscyamus anemoneum, bestia fera

¹ Prov. vi, 6.

Α ἀποδρέφομαι, ὁ μέγας Φιλῶθεος, οὗ τὴν κλησιν βαστάζων ἐγὼ. καὶ τοῦτό γε καὶ μόνον σεμνυμένοιο (ἐργοῖς γὰρ τίς ἂν εἴη τούτῳ ἐνάμιλλος;) εἰς τὸν λόγον τοῦτον ἐμαυτὸν καθήκα· Φιλῶθεος, ὁ τὴν ἐπωνυμίαν τῷ ὄντι ἐπαληθεύων· Φιλῶθεος, ὁ ἐγγράφας μὲν ἑαυτὸν εἰς πιστὸν δούλον Θεοῦ καὶ ἀγαθὸν θεράποντα, κληρονομήσας δὲ φίλος Θεῷ κληθῆναι πρὸς ἰσοκληρίαν ἀποστολικήν, καὶ ἀκούσας καὶ αὐτὸς ἐκεῖθεν τὸ· Οὐκέτι δούλόν σε καλῶ, ἀλλὰ φίλον, ὡς καὶ εἶδότε πᾶν, ὅπερ ἐγὼ ποιῶ, καὶ ἄλλους εἰς ἐμὴν καταρτίζοντα μίμησιν, καὶ τὰ ἐμὰ διδασκαλικῶς ἐγκαλύπτοντα μυστήρια· ὅτι μὴδὲ ἔστι φθόνος, τῷ κρείττονι τὸν αὐτοῦ νόον προάγειν ἐφρανωτικῶς ἐν τῷ διανοίγειν Γραφάς. Φιλῶθεος τὸ ἐμὸν θαῦμα καὶ μέλημα, μᾶλλον μὲν οὖν τὸ κοῖνον. Οὐ γὰρ ἂν τις οὐκ ἂν, πάντως; οὐδαίς, μαθὼν τὰ ἐκείνου, ἀπόσχοιτο ἂν τοῦ θαυμάζειν τὸν ἄγιον τοῦτον, εἰ τι χρῆ καὶ ἐν τῶν περὶ γῆν χαρακτηρίσαι τὸν ταῖς ἀρεταῖς οὐράνιον.

Δ. Ἦνεγκε μὲν Ἀσιανὴ χώρα, ἣν ἤρρεσε τοῖς ὕστερον ὀνομάζουσι, καλὸν Ὀψικίον, γῆ πολυτενὴς εἰς μιλιασμοὺς καὶ πολυτελής καὶ εὐδαίμων, πάλαι μὲν καὶ λίαν περίπυστος, φέρουσα δὲ καὶ εἰσέτι νῦν τοῦ πρωτοθέτου ἐκείνου καλοῦ χαρακτήρα πολλοὺς, καὶ οὐδὲ ἀγενεῖς, καὶ μάλιστα τὸ τῶν ἐγγχωρίων ἐμπειροπόλεμον. Καὶ οὐτω μὲν, ὡς ἐν στενῷ δηλώσαι· σεμνότητα ὁ ἄγιος ἐπισύρεται τινα καὶ διὰ τὴν κατ' ἔθνος ἀρετὴν, δι' ἣν οἱ ἐκεῖ ἀπολοιστιοῦσθαι δέξασθαι ἂν, ὅτε οἱ τῆς Ἄγαρ κόνης ἐπιτρέχειν τοῖς τοῦ Θεοῦ ποιμνίοις προτίθενται. Ἐὰν δὲ ἡ προνεγκούσα τοῦτον κώμη ἑτεροῖόν τι φανείη, Μύρμηξ ἐπικαλούμενη, καὶ διὰ τὸ τοιοῦτον ὄνομα ὑποβάλλη κατὰ τῶν πατριωτῶν μυρμηκώλεντος νόημα, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔρει τις ἕτερος κατὰ τὸ παρατυχόν· ἐμοὶ δὲ ὁ Μύρμηξ κώμη τὸ τοῦ ἁγίου πάτριον ἔδαφος εἰς σύμβολον τέθειται· πάνυ σεμνόν. Δοκῶ γὰρ ἐνταῦθα ὑποφωνούντος ἀκούειν κάμολ τοῦ πανσόφου Σολομώντος· « Ἴτε κρῆς τὸν τοιοῦτον μύρμηκα, ὧ δκνηρῆ, » καὶ τὸν ἐκεῖσε Φιλῶθεον ἰσορήσας καὶ τὴν ἐν ἐκείνῳ χρυστῆν μυρμηκίαν, μετέλλευσε πλοῦτον Θεῷ φίλον, καὶ γίνου μαχαριστὸς ἔμπορος· καὶ συλλέξας ἐκεῖθεν πλοῦτοποιόν τι καλόν, διαδίδοι τοῖς χρηῖζουσιν, οὐ μυρμηκίζων τὰ εἰς ἔδην, ἀλλὰ ταχύς τρέχων εἰς τὸ εὐκταῖον κατάντημα τοῖς ἐμπορευομένοις τὰ σπουδαιότατα· ὄπω; καὶ αὐτὸς πλοῦτον κερδήσης, ὃν ὁ ἄγαθός οἰκοδοσότης Θεὸς θησαυρίζεσθαι φιλεῖ, καὶ τοῖς ἀγοράζουσι πωλῆσης τὰ πρὸςφορα.

Ε'. Καὶ τοιαύτη μὲν τῷ θεοφιλάτῳ Φιλῶθῳ καὶ ἡ πατριωτικὴ γῆ, μνήμων αὐτῷ γνωμένη τοῦ φιλοπόνοιο ἐργάζεσθαι τὰ πνευματικὰ· γεννήτωρ δὲ, οὐκ ἂν εἴποι τις, ὡς οὐκ ἦν αὐτῷ κατὰ λόγον τοιοῦτου γεννηματος. Εἰ γὰρ ποτε καὶ ἐξ οὐκ ἀγαθῶν ἀγαθὸν φύονται, ἀλλ' ἐνταῦθα οὐκ ἂν δέλαθε τὴν τῆς ἱστορίας ἀκριβείαν πατὴρ ἀνόμιος προπατερός; οὐκ αὖτω καλῶ· ἀλλὰ ἐπεσον ἂν εἰς παράδειγμα καὶ ἐκεῖνος, καὶ παρεσημάθη, ὅπως αὐτὸς ὢν, ἰσῆιον ἀπέτεκεν, ἔκλυθη δὴ ἀδὴ βίβον, ἐστύχμος

ἐνεμόνων, ὅτι ἄγγιρος ἀνθρώπων ἰατρὸν, νῦν ἡμέραν, Α

καὶ εἰ τι τοιοῦτον σεμνὸν ἀντίθετον.
 ζ'. Νῦν δὲ ἡ τῆς παλαιᾶς ἱστορίας ἐπιδρομᾶδην ἐπιλευσίς ἀποσιωπήσασα τὸν πατέρα, νοεῖν ἡμῖν ὀφείκειν ἐκ τῆς γεννησαμένης μητρὸς καὶ τὸν ἀνδρα. Καλὴ γὰρ ἐν γυναιξὶν ἔκεινη, καὶ ὅποιαν διατυποῖ Σολομῶν, ἐν οἷς τὴν ἀνδρείαν γυναῖκα διαζωγραφεῖ. Κάλως μὲν οὖν αὐτῆς ἱστορηῆσαι καὶ δεξιότητα τὴν εἰς ἔργα, οἰκωφέλειαν, καὶ τὸ φιλάνθρωπον, καὶ τὸ ὀκλόυθον σῶφρον, καὶ ὅσα ἕτερα γυναικα κοσμίαν ἀπαρτίζει, πλατὺν ἂν διαπετάσοι λόγον, ἀποκναίοντα τὴν ἀκράσιν· ἀρκεῖ δέ μοι, τὰ πάντα κεφαλαῖωσασθαι, εἰπόντι συνεπτυγμένως, ὅτι πάντα, ὅσα Θεῷ φίλα, προεχειρίζετο· καὶ ἦν τρώπων τοιοῦτω φιλεργός, ταῖσδ' οὖν θάνατοι, ἀγαθοῦργός. Ἀμείλι, καὶ κατὰ τι θεῖον τοιαύτην ἔλαχε κλήσιν. Θεοφίλιαν γὰρ οἱ τεκόντες αὐτὴν ὠνόμασαν, μεταδόντες τῇ θυγατρὶ τῶν ὀσπερον δὲ καὶ πράγματι τῷ ἐξ αὐτῆς τὸ τοιοῦτον ἐπισφραγίσαντες ὄνομα, οἷς τὴν παιδα τρέφοντες θεοφιλῶς ἐξεπαίδευσον. Τοιαύτη δὲ ἐκτραφεῖσα ἡ μήτηρ, καὶ ὡς Θεῷ φίλον διεσκευασμένη ταῖς ἀρεταῖς, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ φιλίαν ἐν γαστρὶ λαβοῦσα, πρότερον ἐκ διδασκαλικοῦ σπόρου, εἶτα καὶ ὠδινήσασα, οἷς ἱκονεῖτο κατὰ ἐγκράτειαν, καὶ ἐπὶ τούτοις τεκοῦσα πνεῦμα σωτηρίας, καὶ ἄλλως δὲ φύσει ἀκλουθῆναι παιδα συλλαβομένη ἐν γαστρὶ ἔκεινη καθηγησιμένη πνευματικῶς, προήγαγεν ἀκολούθως καὶ παῖδον, Πνεύματι ἁγίῳ πρόπον εἰς ἐνοίκησιν. Διὸ προφύως καὶ αὐτὴ Φιλόδοξον παρωνόμασεν ἐξ ἑαυτῆς, ἐντεῦθεν ἀρξάμενη τὸν καθήκοντα μητρὸθεν κλήρον ἀποδίδόναι τῷ υἱῷ, ἵνα τοῦ κατὰ γῆς ἔρπειν ἀνασφῆλις, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην διὰλεκτον κατορθώσας, καὶ γνοῖς, οὐλο μετελήχεν ἐκποδῶν ὀνόματος, ἀποξέτη φερωνύμως τὸν φυσικὸν ἀνδριάντα πρὸς τὸ θεϊότερον, αἰδοῦμενος ὄνομα οὕτω καλὸν καὶ θεῖον ἐχρειοῦν φειδότητι πράξεων.

ζ'. Καὶ τοῖνον οὐκ ἐνέλεπεν ἐξομοῦν τῇ κλήσει τὴν πράξιν, καὶ σπειῶν θεϊότητος εἶναι κατ' ἄμφω, καὶ ὡσπερ ὀνόματι, οὕτω καὶ πράγματι φιλοσοφῶν τὴν θεϊότητα, καὶ ἐπιγραφόμενος οὕτως εἰς θεῖαν εἰκόνα, καὶ Θεῷ εἰς τὸ πᾶν ἀνακειμένος· οὐ πρὸς μίμησιν ἀνωφορῆσθαι θέλων, καὶ τὸν κάτω ὑπεραυθαίνειν ἀνθρώπων, καὶ οὐράνιος εἶναι εἶχε μὲν αὐτὸ, καὶ διὰ θεωρίας ἰδίᾳ τε, πᾶσαν ἀγαθότητα τιθαῖωσων δίκην μελέσης, καὶ διὰ συνεχοῦς ἐμαθήσεως καὶ ἀναγνώσεως κειμηλιούμενος ἀρετῆν ἀπαναν. Οὐκ ἔφερε γὰρ, μὴ συχνὰ ταῖς ἱεραῖς Γραφαῖς ἐντρέψασθαι, καὶ ἀδολεσχεῖν ἐν τοῖς τοῦ Θεοῦ δικαίωμασι, τὰ πολλὰ καὶ εἰς τὸ κοινὸν θαμίζων τῆς ἀρετῆς διδασκαλεῖον, καὶ ταῖς ἰδίμοις τῶν πανηγύρεων συγγινόμενος, καὶ ταῖς ἐκαὶ πανδαίσαις ἐντροφῶν κατὰ πνεῦμα εἰς κόρον, καὶ τὰ μὲν σιτιζόμενος αὐτός, τὰ δὲ καὶ ἑτέροις ἀποπερῆμενος, καθὰ καὶ ἐν εὐαγγελικῇ σκυρῶδι περισευμάτων, ἔπερ ὁ Θεὸς εὐλογεῖ. Συνεπαλαμβάνετο δὲ εἰς πλέον αὐτῷ κατὰ θεωρίαν, ὡς ἐβρέθη, φιλοσοφεῖν καὶ ἀνάγεσθαι εἰς τὸν ὕψιστον, καὶ τὸ εὐεπέχολον ἐμπρακτον, οὐ μέρος ἐεργῶν καὶ τῆς γαστρὸς ὑπόκωνον. Ἐξαντλῶν γὰρ

A hominem mitem, nox dlem, et si qua res alia prava rei honestæ opponi potest.

6. Nunc vero antiquæ historiæ succincta narratio, quæ de patre obtulit, nobis ex matre virum ipsum dignoscendum reliquit. Pulchra enim illa inter mulieres, et qualem depingit Salomon, mulierem fortem describens. Pulchritudinem autem illius narranti, et solertiam in operibus, frugalitatem toti familiæ utiliom, amorem erga virum et consequentem temperantiam fusc lateque esset promenda oratio, tædioque afficiendi audientes. Satis autem mihi est si cuncta summatim repetam et breviter dicam quæcumque Deo grata sunt illam exhibuisse. Erat igitur amans operis, aut ut idem dicam, bona operans. Sane quasi divinitus tale obtinuerat nomen. Theophilam enim parentes ejus ipsam vocaverunt, filiæ primum nomen imponentes congruam operibus quibus ipsi dediti erant, deinde vero eodem insignientes nomine, ob propria ipsius opera, illam a se pie educatam. Porro sic instituta mater, atque, ut Deo placet, adornata virtutibus, primum concepto Dei timore ex doctrinæ semine, deinde cum continentia labore parturit et sic spiritum salutis peperit. Præterea naturæ legibus filium concepit in utero, spiritualiter purificata, ideoque peperit infantem, in quo Spiritus sanctus convenienter inhabitaret. Idcirco et ipsum suo ipsius nomine Philotheum apte vocavit, hinc incipiens decentem ex matre hæreditatem dare filio, ut cum jam humi reperiisset, et cognovisset quale sortitus esset jan nomen, exspoliaret, ut nomen decebat, naturalem imaginem divinioremque indueret, veritus ne tam pulchrum et divinum nomen corrumperec nequitiâ operum.

7. Non cessavit igitur nomini facta adæquare, et eniti ut per utraque Dei esset, et quomodo modum nomine, ita etiam opera Deum amaret, divinam in se efformans imaginem et omnino Deo devotus; ejus ad imitationem se erigeret, et inferiorem hominem superare, celestia fieri, cupiens hoc revera assecutus est, et contemplatione privata omniam bonitatem, tanquam mel, apis instar, conficiens, et omnes virtutes assidua lectione et studio sibi comparans. Non potuit quin assidue ad sacras incumberet Scripturas et meditarietur in justificationibus Domini. Frequenter ad communem virtutis conveniebat scholam consuetisque aderat cœtibus, et in lautis illis conviviiis spiritualiter oblectabat se ad satietatem, saginataque ipse hinc ad alios deferebat, quasi in cvangelica sporta abundantiarum, quæ Deus benedicit. Contigit autem ei, ut in dies ad theoriam, uti diximus, magis philosopharetur, et sese erigeret ad Altissimum et ad illam felicem activitatem, quæ, ventre neglecto, ad virtutem tendit. Exhaustiens enim semper vas corporis omnibus superfluis humoribus, et ita terre-

num pondus alterans jejuniis, enitebatur terram a more angeli et juxta Evangelii præscripta transvolare, indignum seipso judicans inscribi quidem Deo charum, altissimq̄ Patri luminum, adhærere vero terræ matri et cœlestibus præferre terrestria et humilia.

8. Cum sic terram contemneret et ad nullam rem terrenam pronus esset, quomodo non etiam per orationes ad simile prospere progrediretur bonum? Perseverabat igitur diu stans, manibusque extensis ad illum qui sursum ipsum trahere poterat, postquam recte ambulasset, firmiter stetiasset, et ad eum manus simul et totam animam elevasset. Et ita quidem omnino in excelsis versabatur: si vero aliquando super terram, propter affinitatem, non neglexit erectam hominis staturam, sed potius conservavit et terræ genitrici sese accommodavit. Porro hoc perficiebat, genua flectens continenter, et cito erigens se, illud quidem ut terrestris et ad terram rediturus hoc vero, ut quasi planta cœlestis case videretur Accidebantque ei fere sine molestia, quamvis frequentes, casus illi et erectiones inter orandum; nam præ nimia carnis macie, quam temperantia pepererat, cito sanctus erigebat se, ita ut facilius exurgeret se quam genua flecteret, quemadmodum pulcher ramus paululum flatu incurvatus, cito erigitur.

9. Quid igitur? Numquid carnem exhauriens et evacuans, cæterum inde quæstum faciebat sicut avari, et horreum genuinum vacuum dimittens. complebat exterius et addiditium, et forsân illud evertere meditabatur, majusque suscitare? Nequaquam. At terra et divitiæ quæ ex illa sunt et reliqua vitæ compendia a Deo benedicta, plenum illum faciebant omnibus quæ terrestribus exoptanda videntur; beneficentia autem et humanitas evangelico superaddita mandato, per quod invitatur cordatus homo ad deponendum superfluum in vita pondus, et dividendum pauperibus, ut ita expeditus in viam divinam et vere rectam, licet aliquo modo asperam initio ingredientibus, serviat Deo ad meliora ducenti, sancto suaserunt ut sua bona effunderet in cæteros, et ea quæ ex Dei sortitus erat munificentiâ transferret in consimiles, et talibus horreis (ventrem dico pauperum) credere quæcunque Deus largiter suppeditabat. Et hoc erat quasi fons perennis et jugiter effluens. Scaturiebant enim sancto ex infinitis Dei thesauris utilia; ille vero paucis in terram suam, carnem, infusis, quantum satis erat ut humectaretur et herba virens repullularet, qualem quoque beatus David diligit, in tali nimirum terra florida a Deo constitutus, reliquum fontem dimisit ut pinguefaceret alia loca, et solveret siccitatem quam penuria pauperibus gignit. Et hæc dona nec simulate ab illo fiebant (nisi quis dicat etiam qui exiit seminare semen suum palam, spe majoris a Deo collectionis, simulate seminare) ne-

αὐτὸ κατὰ σῶμα κεραμείου πλῆν, ὅσον ἐνικμον καὶ ὑγρὸν, δι' οὗ πλαδαροῦται ἄνθρωπος, καὶ οὕτω κομφίζων τὸ γῆτον βριθὸς νηστείας, ἐφιλονεῖκει τῆς γῆς ἀγγελικῶς ὑπερίπτασθαι, ἀνάξιον ἑαυτοῦ κρινῶν, ἐγγράφεισθαι μὲν εἰς φιλῶν Θεοῦ, τοῦ τῶν φῶτων ὑψίστου Πατρὸς, προστετηκέναι δὲ τῇ μητρὶ γῆ, καὶ τοῦ αἰθερίου ἀνθαιρεῖσθαι τὸ πεδινόν τε καὶ ταπεινόν.

ἡ'. Ὅ δὲ οὕτω τὴν γῆν περιφρονῶν, καὶ πρὸς μὴδὲν τι τῶν κατ' αὐτὴν κεκυφῶς, πῶς οὐκ ἂν καὶ δι' εὐχῶν εἰς τὸ ὅμοιον εὐδοκίτο καλόν; Ἐσχόλαζε τοῖνον καὶ πεδῶν ὀρθία στάσει ἐφ' ἱκανόν, καὶ χειρῶν ἀνατάσει πρὸς τὸν ἄνω δυνάμενον ἔλκειν τὸν καὶ ἀσφαλῶς βεβηκότα, καὶ στερεῶς ἐστῶτα, καὶ χεῖρας ἅμα καὶ ψυχὴν ὄλην πρὸς αὐτὸν ἀνατείνοντα. Καὶ οὕτω μὲν ὁλος ἦν τῆς ἀνωτάτω ὑψώσεως· εἰ δὲ που καὶ τῆς γῆς διὰ τὸ φυλετικὸν συγγενές, ἐποίει μὲν καὶ αὐτὸ, οὐχ ὥστε μὴν καὶ ἀκριῶσαι τὸ ἀνθρωπικὸν ἔρθιον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ φυλάξαι, καὶ τῇ μητρὶ γῆ χάρισασθαι. Ἦνυσ δὲ αὐτὸ, γόνατα κλίνων συνεχῶς, καὶ ταχὺ ἐξανιστάμενος, ἔκειτο μὲν γῆς καὶ εἰς γῆν, τοῦτο δὲ ὅλα καὶ φυτόν περιλοσοφημένος οὐράνιον. Καὶ εἶχον αὐτὸν ἡ τοιαύτη πυκνὴ εὐκτατα πτώσις τε καὶ ἀνάστασις καὶ σχεδόν τι καὶ δίχα πόνου· τὸ γὰρ ἐξ ἐγκρατείας ὑπέρισχον τῆς σαρκὸς ταχὺ τῆς γῆς ἀπανίττα τὸν ἄγιον, ὡς εὐπεισίτερον εἶναι τοῦ κατακλιθῆναι τὸ ἀνανεῦσαι, καθά που καὶ θάλος εὐφυὲς βραχὺ τι κύψαν ἐκ καταπνοῆς, εἰτα θάπτον ἀνατρέχει πρὸς τὸ εὐθύ.

θ'. Τί δὲ ἀλλὰ τὴν σάρκα ὑποκενῶν, καὶ εἰς λαγάρην ἀποκαθιστῶν, ἐχρηματίζετο ἄλλως ἐντεῦθεν κατὰ τοὺς κίμβικας, καὶ τὴν σύμφυτον ἀποθήκην διακέκον ἀφιελίς, ἀνεπλήρου τὴν ἐξω καὶ πρόσθετον, καὶ που καὶ καθελεῖν αὐτὴν ἐμελέτα καὶ ἀνεγείραι μείζονα; Οὐ μόνον. Ἄλλ' ἡ μὲν γῆ καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς πλοῦτος καὶ ἡ λοιπὴ κατὰ βίον μέθοδος, εὐλογουμένη παρὰ Θεοῦ, μεστὴν αὐτὸν ἐποίει πάντων, ὅσα μακαριστὰ τοῖς περὶ γῆν· τὸ δὲ κοινωνικὸν καὶ φιλόλληλον καὶ φιλόανθρωπον, τῇ εὐαγγελικῇ παραγγελίᾳ προσαυξόμενον δι' ἧς προκαλεῖται ὁ ἐχέφρων ἄνθρωπος, ἀποτίθεσθαι τὸν περιττὸν ἐν βίῳ φόρτον, καὶ ἀνατιθέναι πτωχοῖς, καὶ οὕτω γινόμενον εὐζωνον εἰς ὄδον θείαν, καὶ ἀληθῶς εὐθείαν, εἰ καὶ ἄλλον τρόπον τριχῆσαν τὰ κατ' ἀρχὴν τοῖς ἰλομένοις ἀκολουθεῖν προηγουμένῳ τῷ Θεῷ εἰς τὰ κρείττονα, ἐπειθον τὸν ἄγιον, ἐξ αὐτοῦ κλίνειν εἰς ἐτέρους τὸ αγαθόν, καὶ τὸ ἐκ Θεοῦ φιλοτιμία μεταγίγειν εἰς τὸ ὁμόφυλον, καὶ τοιαύταις ἀποθήκαις (γαστέρες δὲ αὐταὶ πανήτων) πιστεύειν, ὅσα ὁ Θεὸς ἐνεδαφιλεύετο. Καὶ ἦν τοῦτο πηγῆς ἀενάου καὶ ἀπορρύτου μίμημα. Ἀνέβλυζε μὲν γὰρ τῷ ἁγίῳ ἐκ τῶν ἀδύσων τοῦ Θεοῦ ταμείων τὰ λήφονα· ὁ δὲ ὀλίγα τῇ περὶ αὐτὸν γῆ, τῇ σαρκὶ, ἐπιχέας, εἰς ὅσον ὑγράνασθαι τὸ ἱκανόν, καὶ χλόην ἀναθῆλαι, ὅποιαν καὶ ὁ μακάριος Δαυὶδ ἀγαπᾷ, σκηνοῦντος αὐτὸν τοῦ Θεοῦ εἰς τόπον τοιοῦτον χλοερῶν, τὸ λοιπὸν τῆς πηγῆς ἐξέπεμπε, παίρνειν τὰ ἐφεξῆς, καὶ λυεῖν ἀύχλην, ὅποιον ἡ πενία τοῖς ἐνδέειν ἐπιψηφίζεται. Καὶ ἡ τοιαύτη ὄσις αὐτῷ ἐγένετο οὕτε ὑποκριτικῶς; (εἰ μὴ τι; καὶ τὸν ἐξελεθόντα σπείρει τὸν

σπόρον αὐτοῦ εἰς ἐπόψιον ἰλιπίδι συγχομιδῆς πλειό- A
 νος τῆς διὰ Θεοῦ, προφάσει λέξει σπείρειν), οὐδὲ μὴ
 πεφισμένη χειρὶ. Οὐκ ἐφίλει γὰρ οὐδὲ φλέβιον γῆς
 ἢ πέτρας ἰσχνόν, εἰς ὅσον μὴ προρρέει θερπείαν
 εἴψους. Ἀπὴν δὲ ἐκείνου καὶ τὸ ἐν τοῖς τοιοῦτοις
 ἄτριον. Μετεδίδου γὰρ μετὰ ἰλαρότητος, ὅπολιαν φιλεῖ
 Θεός, ὁ καὶ ἐλεημοσύνην ἀγαπᾶν καὶ δότην οὐ τὸν
 ἀπλῶς, ἀλλὰ τὸν ἰλαρόν. Καὶ ἦν καὶ αὐτὸς οὕτω πο-
 ταμὸς ἐλεημοσύνης, κροτῶν χειρὶ κατὰ τὸν Ψαλμω-
 δόν. Ἐχαιρε γὰρ ἐλεῶν, καὶ ὡς οἶον ἐκρόται χαρμό-
 συνον, οὐ δαπανᾷν δοκῶν, καὶ τὸ ταμίζειν ἀφίεναι
 κενὴν, ἀλλὰ πλουτίζεσθαι, καὶ μεστὸς εἶναι, οἷα
 ἀκαπληροὶ τοὺς χρῆζοντας, τὸ δὲ μεῖζον εἰπεῖν,
 Θεὸς γίνεσθαι, εἴπερ ὁ εὐεργετῶν Θεὸν μιμεῖται εἰς
 δύναμιν. Μᾶλλον μὲν οὖν αὐτὸς ἠγαλλιάτο διδοῦς, B
 ἢ περ ἄλλος τις λαμβάνων· καὶ ἦν ὁρος αὐτῷ πλούτου
 τὸ δαειλίζειν Θεῷ, οὐ μυριότοκος ἢ ἀνταπόδοσις.

Γ. Καὶ οὕτω μὲν αὐτὸς βίου πορισμὸν τὸ ἀποδιοῦν
 τοῖς ἀλλοφοῖς ἔκρινεν, εἰς Θεοῦ χρίνον ἀποκαθιστᾶν
 ἐαυτὸν γνωματεύων, εἴπερ ἐνδύει γυμνός, καὶ πό-
 δας εὐθετίζειν εἰς Εὐαγγελίου ὁδὸν μεθοδεύων, εἰ τοῦς
 ἀνυποδέτους περιστέλλει, καὶ βρώμα λογιζόμενος οἰ-
 κειῶν, εἰ χορηγεῖ τοῖς δεομένοις τὰ χρῆσιμα, καὶ
 οὕτως ἐκπληρῶν καὶ αὐτὸς ἀποστολικῶς τὸ πᾶσι τὰ
 πάντα γίνεσθαι. Ἐπει δὲ πολλὰ ὁδοὶ πρὸς τὴν τῆς
 ἀρετῆς ἀκρότατον, εἰς ἣν ὁποῖα καὶ Θεοῦ ὁρος ὁ μέ-
 γας Φιλόθεος ἀνατείνων τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὴν
 ἐκείθεν βοήθειαν προκαλοῦμενος, αὐτῆς ἐγλίχτο,
 καὶ τὴν ἐκεῖ ἀνάβασιν διὰ πάντων ἐπραγματεύετο
 (δοκεῖ δὲ τοῖς πλείοσι ὑπερέχειν τῶν ἄλλων ὁ μονή- C
 ρος; καὶ ἀπέριτος βίος, καὶ τὸ μὴδὲν ἔχειν, ἀλλ'
 ἕκαστον ἀνθρώπων μόνον ἐαυτὸν ἐπισκέπτεσθαι· καὶ
 διὰ τοῦτο οἱ ἀνακεχωρηκότες τόποι ζῆτοῦνται καὶ
 ἐρημάζονται, πολλοὶ δὲ καὶ σπηλαίους διὰ τοῦτο ἐαυ-
 τοὺς παραδύουσι, κρυπτόμενοι τὸν ἀνθρώπων, καὶ
 εἰς γῆς ὅπας παραδύονται, καὶ ἄλλα ποιοῦσι, δι' ὧν
 ἐκπερσοῦνται τὰς ἀγορὰς, καὶ τὸν ἐν βίῳ φανητα-
 σμὸν, καὶ τὴν σύγχυσιν, τὸ πολιτικὸν καὶ σύμβιον
 ἔκφυγοντες φιλεῖν, ὡς μὴ δυνάμενον προσάγειν Θεῷ),
 αὐτὸς καὶ τᾶλλα μὲν πολλὰ σκεψάμενος, ἐπέκρινε
 καὶ ἀπέδειξε, καὶ ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ διατιθε-
 μένας εἶναι, καὶ αὐτὰ πρὸς τὴν ὑψίστον ἀρετὴν
 ἐθεώρησεν· οὐκ ἐξουδένας δὲ οὐδὲ τὴν προγονικὴν
 ζωὴν, καθ' ἣν πατέρας ἔσχομεν τοὺς ἀρχαγόνους
 προπάτορας. Συνελογίσαστο γὰρ, θέατρον εἶναι τι καὶ D
 τὸν καθ' ἡμᾶς βίον, θεαταῖς μὲν συγκροτούμενον τοῖς
 καθ' ἕκαστον τῶν βιούντων ἀνθρώπων, ἀγωνοθέτῃ δὲ
 βραβευτῇ τῶν ἀθλων πρυτανεύομενον τῷ μεγάλῳ Θεῷ,
 ἀεθλευταῖς δὲ πονοῦμενον τοῖς ὁσοὶ ζῶσι κατ' ἀρε-
 τὴν, οἷς ὁ ἀγὼν οὐ πρὸς σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰ πνευ-
 ματικὰ τῆς πονηρίας, ὧν σπουδασμα, προσβάλλειν
 ἀνθρώποις, καὶ καταβάλλειν, καὶ οὕτως αὐτοῖς ἀεὶ καθ-
 ἵστασθαι εἰς ἀντίπαλον. Διὸ καλὸν μὲν εἶναι, καὶ εἰ
 καταμόνας ἀποδυσάμενός τις πυγμαχεῖ καὶ νικᾷ
 κατὰ τοῦ δαιμονίου φύλου, μόνου τοῦ παμβασιλέως
 ἐφορῶντος Θεοῦ, εἰς ὃν ἅπας ἀθλητῆς ἀνατείνει τὸν
 νῶν, τὸ πάντιμον στέφος ἐκείθεν ἐκδοχόμενος, ὃ

A que parca manu. Ne venulam quidem terræ aut
 petrae ienuem amabat, nisi in sitis remedium pro-
 flucret. Neque in his asperitas ulla apparebat. Da-
 bat enim cum hilaritate, qualem Deus diligit, qui
 eleemosynam amat et datorem, non simpliciter
 quidem, sed hilarem. Itaque ipse erat flumen elee-
 mosynæ, plaudens manu, juxta Psalmistam. Gau-
 debat enim miserans, et fere cum exultatione
 plaudebat, non dilapidare divitias sibi visus et va-
 cuum dimittere thesaurum, sed dives et plenus
 esse, dum egentes impleret, et ut majus dicam,
 Deus fieri, si quidem qui beneficus est Deum imi-
 tatur quantum in se est. Magis igitur exultabat
 ipse dans, quam quisvis alius accipiens; et hic finis
 divitiarum erat ei, Deo scenerare, qui millies scenera
 reddit.

10. Ita ipse vitæ lucrum judicabat emori fratri-
 bus, opinans seipsum statuere, Dei liliū, si co-
 operiret nudos, pedes ad Evangelii viam aptare
 meditans, si discalceatorum pedes ornaret, escam
 sibi ministrare se putans, si utilia præberet indi-
 gentibus, et apostolicum sic adimplens mandatum
 ut omnia omnibus sumus. Quoniam autem multæ
 sunt viæ ad virtutis arcem, quam magnus Philo-
 theus affectabat, ad illam tanquam ad Dei montem
 manus extendens et inde invocans auxilium, et ad
 eam ascendere omnimode satagens (videtur au-
 tem plerisque superare alias monastica et pau-
 per vita, qua nihil possidet homo, sed quemvis
 alium tanquam seipsum considerat; ideoque recess-
 sus et solitarii quæruntur loci, multique in spe-
 luncis nemini notis ob hanc causam seipsum abs-
 condunt, et in foramina terræ irrepunt, et alia
 agunt, ut fora devitent, nec in vita appareant, nec
 in conturbatione vivant, societatis et convictus
 amorem reformidantes, quippe qui non possit ad-
 ducere ad Deum), ipse cum alia multa examinasse,
 hanc approbavit vitam et amplexus est, videns
 ascensiones in corde suo dispositas esse et eas
 quidem ad altissimam virtutem; nec primitivam
 quidem vitam despexit juxta quam patres habui-
 mus antiquos progenitores. Cogitavit enim spectacu-
 lum esse quodammodo vitam nostram, huicque
 D spectaculo spectatores complodere quicumque so-
 litariam vitam agunt, illudque summo a Deo admi-
 nistrari tanquam a designatore et instructore cer-
 taminis præmiorumque arbitro, hos vero athletas
 decertare quicumque juxta normam virtutis vivunt,
 quibus certamen non adversus carnem, sed adver-
 sus spiritus nequitia, quorum studium est irruere
 in homines et evertere, et sic adversus illos sen-
 per consistere hostiliter. Idcirco pulchrum esse
 censebat, si quis privatim etiam exutusque luctatur
 adversus dæmoniorum genus, et vincit, Deo summo
 rege contemplante solo, ad quem omnis athleta
 mentem dirigit, inde excipiens honoratissimam co-

1 Psal. xcviij, 8.

ronam, quæ hujusmodi victores ornat; oportere autem præterea coram innumeris testibus omni certamine superare, cæterasque perficere pugnas spirituales. Ita enim ille qui coram innumeris oculis prosternit inimicum, non confundetur coram solitariam vitam agente, superabit autem, ut opinor, præclaro facinore. Solitarius enim quasi per planum curriculum, nullo interposito impedimento, et luctatur, et currit, et pugnat, et cætera certaminis facit; servus autem Dei qui medias per mundi vias certat, substratis tribulis, quos et semper gignit et acuit incompressa vita, subjacentibusque innumeris petris offendiculi, certat; ideoque post victoriam habet majus ornamentum, prætereaque et alios ad eundem zelum provocat, et ita multiplicat secundum Deum principes. Si vero qui solitariam athletam videt in abscondito, retribuit manifeste, nonne ei qui manifeste certat, et sic effugit: « Væ soli^a, » et lapsum irreparabilem justitiam reddet præter remunerationem? Sic sol pulcher est (sol est enim), quando sub terram iter facit, neque quisquam in eum oculos injicere potest; sed omnino pulchrior est cum post ortum pulchra facit quæcumque intuetur, quibus eum Deus lucere jus sit usque ad occasum. Sunt autem Dei quoque invisibilia; nobis vero incomprehensibilia et admiranda, visibilia ejus, seu manifesta.

11. Cum hæc et alia (sunt enim vere multa tanta) animo perpendisset Philotheus, a puero divina edoctus, desiderabat quidem secessum et asceticam vitam, plebi ignotam; attamen æqua statera simul expensis monastica et mundana vita, utraque secundum Deum, sicut ipse distinxit, et post distinctionem approbavit, elegit vitæ genus virtutibus ornatum quod beatissimus Job et ipse præoptaverat et in quo ut vix ullus qui unquam vixerunt clarus fuit. Cum autem innumeris conjugium nominibus commendari videret, et sicut parentes, Na et ipse in mundo bonum simile, successionem honestam, posteritatem beatam, benedictum semen, vellet relinquere, copiam consilii parentibus facit, et ipsi libenter sermoni illi assentiuntur, se ipsos incusantes quod non præoccupassent consilium, gaudentes autem quod et in hoc parentes imitarentur filius. Confestim de prænuntiato solliciti sunt conjugio, ut utramque cum ipsi habeant qui sub benedicto futurus est jugo, requirebant juveneam (sociam), qua cito inventa consociaverunt hunc et illam, dignos invicem alterum altero, jugumque Dei eos reddiderunt aptum ad arandum et seminandum et colligendum necessaria ad salutem. Deus autem qui ipsos elegerat et qui plantas paradiso congruas posuerat in terra Opsicianorum, non passus est illos sua maturitate non ferre firmam, stirpem increscentem, germinationem abundantem, et fructus tempore suo generosos; sed voluntatem timentium se in hoc quoque fa-

τούς τοιούτους νικηφόρους κοσμεῖ· χρῆναι δὲ ἄλλως, καὶ ἐπὶ θεατῶν πάντων πολλῶν παγκρατιάσειν τε, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐξανείναι ἀγῶνας κατὰ πνεῦμα. Οὕτω γὰρ ὁ ἐπ' ὅψης· μυρίαὶ καταβρίπτων τὴν ἀντίμαχον οὐκ ἂν ἐντρέπεται τὸν μονάζοντα, ὑπερναδαίνοι δὲ ἂν οἶμαι τῷ κατορθώματι. Ὁ μὲν γὰρ μονάζων ὡς ἐπὶ σταδίου λείου καὶ μηδὲν τὸ συμποδίζον ἔχοντος, καὶ παλαίει, καὶ θέει, καὶ πύξ σπονδαίται, καὶ ἄλλα τοῦ ἀγῶνος ποιεῖ· ὁ δὲ περὶ μέσας ἀγυῖάς κόσμου θεῖος ἀγωνιστής, τριβόλων ὑπεστρωμένον, ἃς καὶ ἀναψύει καὶ ὀξύνει· σαρφετώδης βίος, ἔτι δὲ καὶ λίθων ὑποκειμένων μυρίων προσκόμματος, ἀεθλεύει· διὸ καὶ νικήσας ἔχει τι καὶ πλεόν ἐπικόσμημα, τὰ τε ἄλλα, καὶ ὅτι καὶ ἄλλως εἰς τὸν ἕμοιον προκαλεῖται ζῆλον, καὶ οὕτω πληθύνει τοὺς κατὰ θεὸν ἀριστείς. Εἰ δὲ ὁ τὸν μονάζοντα ἀθλητὴν βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδιδῶσιν ἐν τῷ φανερῷ, οὐκ ἂν τὸν ἐν τῷ φανερῷ ἀθλοῦντα, καὶ οὕτω διεκφυγόντα τὸ, « Ὅσαι τῷ ἐνί, » καὶ τὸ ἀνεγερτον ἐν τῷ καταπείσειν, ἀφήσει δικαίας ἔξω ἀναταπιδόσεως; Οὕτω καὶ ἥλιος καλῶς μὲν (ἐπεὶ καὶ ἥλιος), ὅτε ὑπὸ γῆν ὀδεύει, καὶ οὐδεὶς αὐτῷ ἐπιβάλλειν ἔχει τὴν ἕψιν· τῷ παντὶ δὲ καλλίων, ὅτε ἀνατείλας ποιεῖ τὰ κατ' αὐτὸν καλὰ, οἷς αὐτὸν ὁ θεὸς ἐνέλαμψε μέχρι καὶ δύσεως. Εἰσι δὲ καὶ θεοῦ ἀόρατα· ἡμῖν δὲ ἄλλ' ἀκατάληπτα καὶ θαυμαζόμενα τὰ ὁρατὰ τούτου, εἰς' οὖν θεωρητὰ.

ια'. Ταῦτα καὶ ἕτερα (εἰσι δὲ ἀληθῶς πολλὰ τοιαῦτα) καθ' ἑαυτὸν διαλογιζόμενος ὁ ἐκ παιδῶν τὰ θεῖα σεσοφισμένος Φιλόθεος, ἐπόθει μὲν καὶ τὴν ἀναχώρησιν, καὶ τὴν τοὺς πηλοὺς λαμβάνουσαν ἀσκησιν· ταλαιπέσους δὲ ἡμῶς ἐν ἀκριβεῖ σταθμώματι τὸν μονίαν βίον καὶ τὸν πολιτικὸν, τοὺς κατὰ θεὸν, ὡς αὐτὸς διετέλε, καὶ διελὼν ἐπέκρινεν, ἐγένετο τοῦ κατὰ βίον ἐνκρέτου πολιτεύματος· ὁ καὶ ὁ μακαριώτατος Ἰωβ προεβόλετο εὐδοκίμῃσεν, ὡς οὐκ εἶδ' εἰ τις τῶν πῶποτε. Καὶ δὴ μεθοδεύσας ἐγκώμια γάμου μυρία ὄσα, καὶ ἐθελήσας, ὡσπερ αὐτὸν οἱ γεννησαντες, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀφεῖναι καλὸν ὅμοιον ἐν τῷ κόσμῳ, διαδοχὴν τιμίαν, ἐπιγοιὴν μακρῆν, εὐλογητὸν σπέρμα, κοινοῦται τὸ σκέμμα τοῖς γειναμένοις· καὶ αὐτοὶ ἀσμενοὶ τὸν τοῦ υἱοῦ λόγον προστίενται, μεμφόμενοι μὲν ἑαυτοὺς, ὅτι μὴ προήρπασαν τὴν βουλήν, χαίροντες δὲ, ὅτι καὶ ἐνταῦθα πατρῶζεσι ὁ παῖς. Καὶ αὐτίκα μελετῶσι τὴν ἐκπεφωνημένην σύζευξιν· καὶ τὸν μόσχον αὐτοῦ ἔχοντες, ἃς ὑπὸ εὐλογημένον ἔσται ζυγόν, ἐπεζήτησαν τὴν δάμαλιν· καὶ ταχὺ ἐδρηκότες, συνήγαγον τοῦτόν τε καὶ ἐκείνην ἀλλήλων ἀξίους· καὶ ζεύγος θεοῦ δι' αὐτῶν ἀπετέλεσαν, δεξιὴν καὶ ἀρσὴν καὶ σπείρειν καὶ φορηγεῖν τὰ σωτήρια. θεὸς δὲ ὁ τούτους ἐπιλεξάμενος, καὶ φυτὰ παραδείσῳ πρόποντα ἐνθέμενος τῇ τῶν Ὀψικιανῶν γῆ, οὐκ ἀφῆκε μὴ τελεσφορῆσαι αὐτὰ καὶ βίζωμα στερέμενιον, καὶ πρέμνον ἀναδρομῆν, καὶ βλάστην ἀδρᾶν, καὶ καρποὺς ἐν καιρῷ εὐγενεῖς· ἀλλὰ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν κέντυθα ποίων, ἐπλήθυνε τὸν οἶκον τῷ Φιλοθέῳ ταῖς διὰ τέκνων

^a Eccle. iv, 10.

ἐπιγοναίς, καὶ αὐτῶν ὁσων ἐπισπᾶσθαι πατρός τε Ἀ
ἀγαθοῦ εὐλογία καὶ μητρὸς ἐπὶ τέκνοις εὐφραينو-
μένης.

ιβ'. Τὸ δὲ ἐνευθεῖν (ἵνα μὴ τῷ καλῷ τῆς πρώην
ἀρετῆς παραμιχθεῖται τι τῆς ἐν βίῳ φαυλότητος, μηδὲ
ἐκατὰ κόσμον κάματος τοῦ καλοῦ τούτου ζεύγους
τὸν πρώην στίον ἀχρεΐωση ζιζανίου παραφύσει),
ἄλλη μέθοδος ἀρετῆς τῷ ἀγίῳ ἦν περιποιύσαστος.
Ἐαυτὸν τε γὰρ ἐπὶ τοῖς προτέροις ἀγαθοῖς ἐτήρει,
ὁ αὐτὸς ὢν τὰ εἰς ἀρετὴν, καὶ μὴ ἀλλοιούμενος, καὶ
τὴν ὁμάζουσα εἰς ὁμοία εὐθυνη· καὶ κατώρθου ἐπί-
σης τὸ τοῦ Θεοῦ ἔργον ἀμφοτέροι. Καὶ οὐκ ἦν ζυ-
γομαχεῖν αὐτοῦς, κολλῶ δὲ πλέον αὐδὲ παροιστρεῖν.
Ἐνεθυμοῦντο γὰρ τὰς παλαιὰς συζυγίας τῶν τοῦ
Θεοῦ ἀνθρώπων, οἱ βοηθοὶ πρὸς Θεοῦ ἰδομένου ἀλ-
λήλους, ἐργάται ἦσαν ἐκείνου ἄξιοι.

ιγ'. Ὡς δὴ ταῦθ' οὕτως εἶχε, καὶ ἐχρῆν τὸν τοῦ
Θεοῦ παλάτην ἐγγυτάτω πλέον ἐκείνου γενέσθαι (ἔδει
δὲ καὶ ἄλλως τὸν ἀεὶ θεωρητικὸν ἐπιτελεῖναι τὴν διδ-
ραξιν, καὶ ἀντὶ νεοροῦ νοῦν ὡς ἐξὸν ἀποτελεσεσθῆναι,
καὶ εἰς ἀγγελιοειδὲς ἀναχθῆναι), γίνεται πρὸς ἐπι-
θυμίας αὐτῶν, καὶ εἰς ἱερωσύνης ὕψος ἀναπτῆναι,
καὶ οὕτως ἐγκαταμῆσαι τοῖς τοῦ Θεοῦ πράσασταις
ἐαυτὸν, τεχνησάμενος τὴν ἀρχὴν μὲν πρὸ πυλῶν
ῥηπεσθαι Θεοῦ, ὅτε τὰ κατ' ἀρετὴν εἰσαγωγικὰ
ἱκονεῖτο· εἶτα καὶ ζητήσας εὐαγγελικῶς εἰς εβρε-
σιν, καὶ κρούσας εἰς ἄνοιξιν· μετὰ δὲ εἰσελθῶν καὶ
ιδῶν τὸν ποθοῦμενον, καὶ ἀκολουθῶς ἐγγίσας, καὶ
ἐπὶ πᾶσιν ἐνωθεῖς, εἶτα καὶ ἀνακραθεῖς, ὡσπερ τῷ
πῖθρ αὐτοῦ, οὕτω καὶ εαί; ἐκαίθεν ἐλλάμψειςιν.

ιδ'. Ὡς οὖν καὶ τοῦτο καλὸν ἦλθεν αὐτῷ ἐπὶ νοῦν,
καὶ ἐξεφάνθη, καὶ ἐκτελεσθαι ἤρξατο, καὶ ὁ ἱερὸς
κανὼν ἐξῆτει τὴν ἐκ μαρτυριῶν σύστασιν· ἦν ἰδεῖν
ἐνταῦθα οὐ προσκαλούμενους τοὺς μαρτυρήσοντας
ἀρετὴν παντοίαν αὐτῶν, οὐδὲ πρὸς ἀξίωσιν λαλοῦν-
τας, ἢ ἄλλο τι ἐφοκῶν, ὅποια πολλὰ ἐν τοῖς τοιού-
τοις τεχνάζονται οἱ μὴ κατ' ἀρετὴν αὐτῶν προλάμ-
ποντες, ἀλλὰ νόθον φῶς ἐπικτώμενοι. Οὐ τοῖνον
κλητοὶ καὶ ὠρισμένοι παρήγοντό τινες μάρτυρες·
ἀλλὰ ἅμα περιήλθε φήμη τοῦ ἐγγυρῶντος, ὡς ὁ τοῦ
θεοφιλοῦ βίος πολυπραγμονεῖται, εἰ ἐκλάμπει, καὶ
προφανῆσαι ζητεῖται εἰς ἱερωσύνην προκαλούμενου·
καὶ ὡς εἰς γλώσσαν μίαν συντακέντες ἅπαντες καὶ
ἐνθείζοντες ἐμεγάλυνον τὸν ἄνδρα, οὐκ ἀγνοοῦμενον
οὐδὲ τοῖς ἐρωτῶσι τὰ κατ' αὐτόν. Κανόνος γὰρ εὐ-
θυτάτου ἐκαίνοι ἐκλήρουσαν παράγγελμα· οὐ μὴν
ἄλλως ἠκρεβοῦντο πρὸς ἀγνοίαν. Ἐτελέσθη γοῦν καὶ
τὸ ἱερώτατον οὕτως ἐπ' αὐτῷ χρίσμα, καὶ εἰς ἱερέα
καταστάς, οἷα καὶ φωτὸς ἀγγελοῦ καὶ φλόγος· λει-
τουργῆς, οὐκέτι μιμητὸς ἦν, οὐδὲ ὅσος ἔχειν ἀνθά-
μιλλον· ἀλλὰ διπλασιάσας τὴν, ὡς ἄν τις εἴπῃ, διὰ
πασῶν ἀρετῶν μολπῶν, καὶ τὸ ὑπέρτονον ἀρμυσάμε-
νος, ἀγγελικὴν ἐμμέλειαν ἀνεβάλλετο, ταῖς ἱεραῖς
παρμῆνων εἰς πλέον συνάξει, θεοῖς ψαλμοῖς καὶ
ὑμνοῖς προστετηκῶς, ἀναγινώσκων τὰ μὲν ἐπ' ὠφε-
λεῖα τῶν ἀκρωμένων, τὰ δὲ καὶ καταμόνας εἰς Θη-
σαύρισμα ψυχῆς, νῦν μὲν ἐαυτῷ ἀποτιθέμενον τα-

ciens, multiplicavit domum Philothei filiorum ge-
neratione, eorumque qui possent attrahere opti-
mi patris benedictionem et matris de filiis læ-
tantis.

12. Inde (ne prioris virtutis speciei immisceretur
aliquid terrenæ nequitiae, nec mundanus labor
hujus præclari jugi prius frumentum inutile redderet
zizaniæ propagine) alia virtutis via a sancto
erat diligenter sectata. Seipsum enim in prioribus
conservabat bonis, circaque virtutem non immu-
tatus, sed semperidem erat, imo conjugem ad sim-
ilia dirigebat; et Dei opus æque perficiebant
ambo. Nec inter se dissidebant, nedum ad iracun-
diam invicem provocarent. Considerabant enim
antiqua conjugia justorum, qui a Deo sibi invicem
ad adjumentum dati, digni illius operarii fue-
runt.

13. Cum igitur hæc ita se haberent et Dei servus
magis magisque ad Deum accedere deberet (cæte-
rum par erat ut qui semper meditabatur, intelligen-
tiam promoveret, et mentem pro viribus excoleret,
ita ut ad angelorum similitudinem eveheretur),
desideravit ad sacerdotii fastigium ascendere, atque
sic Dei apparitoribus sese aggregare. Cœpit autem
se prosternere ante portas Dei, quando quæ ad
virtutem conducunt administrabantur; deinde, se-
cundum Evangelium, quæsit ut inveniret, et pul-
savit ut aperiretur; deinde intravit desideratumque
vidit et appropinquavit, et denique, uti desiderio
ejus, ita etiam illuminatione illinc proveniente,
omnibus unitus sive commistus est.

14. Cum igitur hoc laudabile propositum ex ani-
mi recessibus in lucem prodire et ad effectum per-
duci cœpisset, et sacri canones testimoniorum
commendationem requirerent: tunc videres testes
qui omnimodam illius virtutem confirmarent, non
undecunque conquisitos, aut ejus dignitatem et
quidquid ad eum promovendum conducere profes-
sos, quemadmodum sæpe accidit de iis qui non so-
lum propria virtute non lucent, sed spurio asciti-
tioque lumine splendent. Neque igitur convocati
quidam et ad hoc destinati prodibant testes, sed
totam regionem pertransiit fama de feracissima vir-
tutum vita Theophili qui ad splendidum sacerdotii
ministerium aspiraret, et cuncti quasi in unam
compacti linguam et divino numine afflati summis
laudibus extulere virum qui et ipsis percontantibus
haud ignotus erat. Hi nimirum canonis rectissimi
præcepto satisfaciebant, de iis quæ nescirentur,
haud nimium anxie disquirentes. Inunctus igitur
est hoc modo oleo sanctissimo et ad sacerdotii fas-
tigium promotus. Quo facto, velut lucis angelus et
flammæ minister, jam neminem habuit qui ipsum
imitando assequeretur, sed omnium virtutum, ut
ita dicam, concentum intendens et ad summam
harmoniam eveheus, angelica conspicuus fuit vita
Magis magisque igitur sanctis sacrificiis operam de-
dit, divinis psalmis et hymnis inhæsit, et alia legi:

in conspectum aulicorum, alia in sua animæ the-
saurο condidit, et quæ hodie, boni œconomi in-
star, sibi reservat, postridie, si qui iis perfrui
desiderarent, larga manu exprompsit.

15. Pro habitatione plerumque habebat ædem
divinam, in qua veluti plantatus pulcherrimos fruc-
tus tulit. Rarissime igitur sol eum conspexit quibus
prius assueverat operam dantem, nisi forte de iis
quæ maxime necessaria sunt hominibus, dispicere
coactus esset, v. c. de agricultura. Neque solum
enim per mercenarios terram ad producendos varios
fructus effodiendam curavit, sed etiam propriis
manibus eam sollicitavit, laudabile hoc esse opus
judicans et homine dignum. Etenim et in terra et
in mari laborant homines: et maris quidem labor et
studium serioribus temporibus introducta sunt et
infensa iis qui diu et secure vivere cupiunt; terra
autem, utpote mater, desiderata diligit et amore
complectitur eos qui ipsi adhærent, et Neptunum
arcens eos qui opportuno tempore terram colunt,
conservat. Est porro agricultura bonum antiquis-
simum, opus ditans, res pulchra et segura, ars
hominibus cognata.

16. Hæc igitur et similia quibus agricultura com-
mendatur, Philotheum ad illam attraxerunt, præ-
terea quod sudoribus corporis sordes detergentur,
et sic homo fortis ac robustus ad agendum reddi-
tur. Quare hic quoque melius eligendum esse judi-
cavit, et cum sciret quantum sudoris agricola, ut
officio satisfaciatur, e corpore profundat, siquidem ad
comedendum panem nostrum in sudore faciei con-
demnati sumus, et cum sudorem ac bona inde pro-
fluentia compararet, atque hæc lancem deprimere
perspexisset, hanc artem amplectitur utpote quæ
vitam sustentaret et carnem extenuaret. Sic virtu-
tem simul cum victu lucratus et terræ bona quæ
etiam in animam redundarent nactus, et suis fami-
liaribus, et pauperibus e justis laboris proventu nec-
essaria distribuit. Nunquam enim destitit exhau-
rire fontem suum in gratiam eorum qui sitirent,
minus sibi et suis, quam fratribus in Christo consu-
lens.

17. Hæc autem omnia non solum effecerunt, ut
sanctus vir laudaretur, et bona fama splenderet, et
celeber esset verbis et factis quibus theoria et
praxis constituitur: sed habuit etiam summum auxi-
lium divinitus datum, quale Deus concedere solet
illis qui ipsum summopere desiderant, examinati
nimirum desiderii præmium splendidissimum repen-
dens. Præterquam enim quod alloquin indigentibus
auxilium ferret per preces et unctionem (oleo exsul-
tationis, uti Psalmorum auctor ait⁴), et manuum im-
positionem, etiam magna fecit miracula, panes
aliasque res ad victum necessarias e minimis princi-
piis ad magnum numerum adaugens, secundum
Dominum qui verissime promisit, quod ii qui ipsi
serviant eadem quæ ille fecit, ipsi quoque facturi

Α μειυτικώς, αβριον δὲ προβλησόμενον καὶ τοῖς ἀπο-
λαύειν ἐθέλουσιν.

15. Οἶκος δὲ αὐτῶ ἦν ὡς τὰ πολλὰ ὁ τοῦ Θεοῦ
οἶκος, ἐν ᾧ οἶον πεφυτευμένος κάρπιμον ἐθαλλεν.
Ὅλιγα οὖν ὁ ἥλιος αὐτὸν ἐώρα ἐμφιλοχωροῦντα τοῖς
πρώην συνήθεισιν, ὅποτε τυχόν ἐπισκέψασθαι τι ἔδει
τῶν ὅσα τοῖς κατὰ κόσμον ἀναγκασιότατα ὀποῖον δὴ
τι καὶ ἡ περὶ γῆν αὐτῶ ἐργασία. Ἡγάπα γὰρ οὐ
μόνον θητικαῖς χερσὶν ἀνασάλλειν τὴν γῆν εἰς παν-
τοδαπὸν φύτευμα, ἀλλὰ καὶ χερσὶ πονεῖσθαι περὶ
αὐτὴν, εὐγενὲς τοῦτο ἐπικρίνας ἔργον εἶναι καὶ ἀν-
θρώπων προσῆκον. Δυσὲν γὰρ τούτων, γῆς τε καὶ
Θαλάσσης, ταύτης μὲν ἡ ἐργασία ἐπαίτατος ὕστε-
ρον χρόνον, καὶ οὐδὲ πεφιλημένη τοῖς ἐθέλουσι μα-
κρὰ τε ζῆν καὶ ἀκίνδυνα ἡ γῆ δὲ ποθουμένα, ὅσα καὶ
μήτηρ, φιλεῖ τε καὶ ἀσπάξεται τοὺς κυπτάζοντας
περὶ αὐτὴν, καὶ τὸν Ἀσφάλιον προῖτχομένη συντη-
ρεῖ τοὺς γεηπονοῦντας εἰς καιρίον. Καὶ ἔστιν ἡ
γεωργία ἡ ὀπωσούν ἀγαθὸν ἀρχέγονον, πλουτοποιὸν
ἔργον, ἀκίνδυνον καλὸν, τέχνη συγγενὴς ἀνθρώποις.

16. Ταῦτά τε οὖν, καὶ ὅσα τοιαῦτα σεμνὰ τῆς
γεωργικῆς, καθέλκε τὸν Φιλόθεον εἰς αὐτὴν, καὶ
οὗτο κατὰ σῶμα πηλοῦ ἐξικμάζει, καὶ οὕτω στε-
γανὸν ἐκείνον ποιεῖ καὶ καρτερικὸν εἰς ἔργα. Ἐφιλο-
σέφησε τοῖνον, δέον εἶναι κἀνταῦθα ἐπικρίναι τὴ
χρεῖττον καὶ εἰδῶς, ἐπόσον ἰδρῶτα εἰς δέον ἐκδύζει
τῶν σαρκῶν ὁ γεωπονοῦν, καθέτι καὶ ἐν ἰδρῶτι προσ-
ώπου φαγεῖν τὸν ἄρτον ἡμῶν κατακεκρίμεθα, καὶ
ταλαντεύσας πρὸς ἐκείνον τὰ ἐξ αὐτοῦ καλά, καὶ
καθέλκειν αὐτὰ ῥοπῆς λόγῳ διαγνοῦς, γίνεται τῆς
τέχνης ταύτης εἰς βίον τε πορισμὸν καὶ τῆξιν σαρκῶ-
ν καὶ ἀρετὴν ἐν ταυτῶ καὶ βίον τεχνώμενος,
καὶ οὕτω πορίζόμενος τὰ ἐκ γῆς ἀγαθὰ διαβαίνοντα
καὶ ἐς ψυχὴν, τοῖς τε οικείοις ἐπεμέτρει τὸ ἀρκοῦν,
καὶ τοῖς δεομένοις ἐκ δικαίων πονημάτων ἰστομέ-
τρει τὰ δέοντα. Οὐδέποτε γὰρ ἀνείε ἐξαντλῶν τὴν
παρ' αὐτῶ περιούσιον δεξαμενὴν τοῖς διψῶσιν αὐτῆς,
οὐ τοσοῦτον ἐαυτῶ καὶ τοῖς αὐτοῦ πονούμενος, εἰς
ὅσον τοῖς ἐν Χριστῶ ἀδελφοῖς.

17. Ἦσαν δὲ ἄρα πάντα ταῦτα τῶ ἀγλίῳ οὐ μόνον
αἷτια τοῦ ἀπλῶς ἐν βίῳ σεμνόμεσθαι, καὶ εὐκλείαις
ἐλλάμπασθαι, καὶ ἐν λόγοις καὶ ἐν ἔργοις εἶναι περὶ-
βλεπτον, δι' ὧν θεωρία κατορθοῦται καὶ πράξις ὁ-
ἀλλὰ καὶ τις μεγίστη προσθήκη ἐκ Θεοῦ, ὅποιαν
αὐτὸς οἶδεν ἐπιμετρέειν τοῖς ἀκρως ποθοῦσιν αὐτὸν,
ἐξαρθρωόμενος τὸν πόθον, καὶ ἀντάλλαγμα διδοὺς
τὸ μεγαλύτερον τῆς δόσεως. Δίχα γὰρ τοῦ ἄλλως βοη-
θεῖν τοῖς χρήσοι διὰ τε εὐχῶν καὶ ἀλοιφῆς (ἰλαίου
ἀγαλλιόσεως, κατὰ τὸν Παλαμῶδον), καὶ χειρῶν ἐπι-
θέσεως, καὶ τεράστια κατειργάζετο θαύματα, ἄρτους
τε καὶ λοιπὰ οἷα ἐξ ἀφορμῶν ὀλιγίστων εἰς πολὺν
ἀριθμὸν πληθύνων, κατὰ τὸν ἀφευδῶ; ἐπαγγειλά-
μενον Κύριον, ὡς οἱ αὐτὴν θεραπεύσαντες, ἃ ἐκείνος
ποιεῖ, καὶ αὐτοὶ ποιήσουσι, καὶ πού καὶ μεζονα.

⁴ Psal. XLIV, 8.

καὶ ταμείων οὐδὲν ἔχοντων, ἀλλὰ παντελῶς διακέ-
ων, ἐκφορῶν τοῖς ἐν ἐνδοξίᾳ τὰ χρήσιμα, καὶ οὐ
μόνον αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ οἶνον σχεδιάζων κατὰ τὸ ἐν
Κανᾷ θαῦμα τὸ εὐαγγελικόν, καὶ οὕτως ἄρτι μὲν
στηρίζων, οἶνω δὲ εὐφραίνων τὰς τῶν δεδημημένων
καρδίας. Λέγεται γὰρ καὶ πιστεύεται, ὅτι καιρὸς
τις ἦν τότε, καὶ οἶνος οὐκ ἦν τοῖς αὐτοῦ ἐπι-
δείξ. Καὶ αὐτοὶ μὲν ἐλάλουν τὰ πρὸς ἑκείαν, ὅπερ
οὐ εἰλείποντο· ὁ δὲ Θεὸς ἐπήκουσε, καὶ τῷ αὐτοῦ θε-
ράποντι Φιλοθέῳ ἐπιτάξας, καταπράξατο δι' αὐτοῦ
τὸ καλόν. Ποτάμιον γάρ τι αὐτοῦ που παραβρέον,
ἐθα ἢ δέξεισι, εἰς οἶνον μετέβαλε, σταυρὸν τυπώσας
καὶ ἐπευξάμενος. Εἰ δὲ πέτρα παλαιτάτη ἐκείνη
βάθῳ πληγείσα ὕδωρ ἐξέβρῆξε, καὶ τις γῆ μέλι
καὶ γάλα θαυμασίαν ἐφηνε σύβροϊαν, καὶ ποταμοὶ δὲ,
οἱ καὶ αὐτοὶ γραφικῶς, εἰς αἷμα μετετέπησαν· πα-
ριπληκτέον ταῖς μεταβολαῖς ἐκείναις καὶ οἶνον τοῦτον
ποταμῷ βέυσαντα, οὐ σταφυλῆς αὐτὸν αἷμα, εἰποι
ἂν ὁ μωσαϊκῶς ληνοβατῶν, δεξιᾶς δὲ Ὑψίστου βροχὴν
ἐκούσαν, ἀφωρισμένην τοῖς δεομένοις αὐτοῖς. Καὶ
δὲ θεωρητέον ἐνταῦθα, ὅτι Θεοῦ δεδικωτός, τοῦ τῶν
θαυμασίων, τοῦ τῶν τεράτων, τοῦ τῶν δυνάμεων,
τοῦ τῆς ἀληθείας, ἰδοὺ θαῦμα τοῦτο μετρίον τι τοῦ ἐν
Κανᾷ, καθάπερ αὐτὸς ἐπηγγεῖλατο. Οὐ πίθοι γάρ,
οὐδὲ πιθάκναι, οὐδὲ ἀμφορεῖς, οὐδὲ λάγυνοι, οὐδὲ
βίκοι, ποτάμιον δὲ ὅλον οἶνω βλύζον διὰ τοῦ Φιλο-
θέου, προβόει τοῖς ἡξιωμένοις τοιοῦτου τέρατος.
Καὶ τοῦτο μὲν οὕτω πρὸς χρηστότητα συμποσιακῆν.

ἠ'. Ἐπεὶ δὲ πολλὴ καὶ ἐν ταῖς θαυματουργίαις
διαφορὰ ταῖς ἐκ τῶν τοῦ Θεοῦ ἁγίων (αἱ μὲν γὰρ
αὐτῶν ὑγιάζουσιν, αἱ δὲ τρέφουσι, τινὲς δὲ καὶ τὸ
ἄλλως ἐνθέον ἀναπληροῦσιν, ὅτε τινὲς δέονται, τὰ
μὲν ἀπάγουσαι, τὰ δὲ παράγουσαι, ἔστι δ' ὅτε ἀπο-
τελούμεναι καὶ πρὸς φόβον καὶ ἐκπληξιν, ὅποια καὶ
ἡ τῆς κατηραμένης συκῆς, δι' ἧς τὸ Ἰουδαϊκὸν φῦ-
λον, καὶ ὅσον δὲ ἄλλο τοιοῦτον, τὴν τοῦ Θεοῦ ἐξεκλά-
γη δύναμιν, ὡς μὴ μόνον ζωογονοῦντος, ἀλλὰ καὶ
θανατοῦν δυναμένου, μηδὲ μόνον τὴ κατὰ ὑγίαιαν
ὑγρὸν χορηγοῦντος, ἀλλὰ καὶ ἀποξηραίνοντος), ἐνήρ-
γησε καιροῦ λαλοῦντος καὶ ὁ Φιλόθεος θαῦμα, σκοποῦ
τινος τοιοῦτου ἐχόμενον· Αἶθον γὰρ οὕτε χερσὶ λη-
πτὸν, οὕτε ὤμοις φορητὸν, οὕτε οἶον κυλισθαι, ἀλλὰ
γῆς ἄχθος εἶναι, καὶ τι καὶ βλάπτειν, ὅποια πολλὰ
γίνεται, λόγον ἐπιπέμψας, ὅσα καὶ μοχλὸν εὐμήχα-
νον, οὐ μόνον διώχτισεν ὑποσχεύσας, ἀλλὰ καὶ με-
τέθηκε. Καὶ ἦν ἀναλάξευμά τι καὶ τοῦτο θαῦμα ἐκεί-
νου, ὃ δὲξωσιν ὁ Θεὸς τοῖς αὐτοῦ μαθηταῖς, ἐπαγγει-
λάμενος, καὶ ὅρη μετακινεῖν αὐτοὺς ἐπιτάσσοντας,
καὶ μεταθειδάξιν ἐκ τῆσδε βίσεως εἰς ἄλλην ἐλκό-
μενα πίστει· πείσμασι. Τίς οὐκ ἂν ἐνταῦθα ἐξε-
κλάγη τὸν μέγαν Φιλόθεον, οὕτω καὶ τοῖς ἀψύχοις
ἐπιτάττειν δυνάμενον, καὶ τὴν ἐπιταγὴν βλέπων εἰς
ἔργον προβήσκει; Ἐγκοπὴ παντὸς κακοῦ τὸ
τοιοῦτον θαῦμα. Οὐκ ἂν ὠρογλύφησεν, οὐκ ἂν οἰκίαν
πρὸς οἰκίαν ἦνωσεν, οὐδὲ ἄγρον πρὸς ἄγρον, εἰ οὕτω
δύναται ὁ Φιλόθεος διασπῆν καὶ μεταθειδάξιν ἄχθη
βαρύτητα, ἐν χερσὶ γῆς κείμενα, καὶ ἀκριδῶς εἰπεῖν,
ἀμετάθετα. Τὸ δὲ ὅλον φάναί ἄλλως· οὐδέ τις τοιοῦτον

A sint, et fortasse majora. Quando enim horrea nihil
continebant, sed prorsus vacua erant, illis qui ino-
pia laborarent, non solum frumentum egressit, sed
etiam ad instar miraculi quod secundum Evangelium
Canæ eventit, vinum fecit, ita ut pauperum animos
pane corroboraret, vino autem lætificaret. Narratum
enim et fide dignum est illo tempore accidisse, ut
homines vini penuria laborarent. Quare ad Deum
conversi, ut ipsorum egestati succurreret, orarunt.
Deus autem eos exaudivit, et seruo suo Philotheo
præcepit, et per eum auxilium tulit. Rivulum enim
qui illam calamitosam regionem præterfluebat, crucis
signaculo precibusque adhibitis in vinum transmu-
tavit. Si autem rupes illa antiqua, baculo percussa
aquam profudit, et regio quædam miraculose melle
et lacte fluxit, denique fluvii, quorum Scriptura
mentionem facit, in sanguinem conversi sunt: istis
conversionibus addi debet etiam hoc vinum in ri-
vulo fluens, non quidem uvæ sanguis, uti viticola
cum Moyse dixerit, sed grata Altissimi quasi pluvia,
egentibus illis destinata. Anima (veritas jam, quæso,
concedente Deo, qui est Deus miraculorum, prodi-
giorum, potentia, veritatis, majus hic miraculum
contigisse illo in Cana facto, quemadmodum ipse
promisit. Neque enim dolia, nec doliola, nec am-
phoræ, nec lagenæ, nec uceri, sed rivus integer vino
scaturiens per Philotheum profluxit illis qui hoc
miraculo digni habiti sunt. Et hæc quidem in con-
vivii usum.

18. Quoniam autem miraculorum a Dei sanctis
editorum permagna est varietas (alia siquidem sa-
nitatem reddunt, alia victum suppeditant, alia aliis
necessitatibus medentur, nunc quidem auferendo,
nunc autem adducendo; sunt porro quæ metum terro-
remque incutiant, exempli gratia illud quo ficus diris
devota est, qua re tribus Judaica et omnes ejusmodi
gentes ad reverendam admoniti sunt potentiam Dei
qui non tantum vivificat, sed etiam mortem infligere
potest, non solum succum valetudini utilem
suppeditat, verum exarescere quoque facit), tem-
pore postulante, etiam Philotheus edidit miraculum
quod tali modo sese habuit: Lapidem nimirum qui
neque manibus comprehendi, neque humeris aspor-
tari neque volvi poterat, sed tanquam moles iners
jacebat et, uti sæpe evenit, offensioni erat, solo
verbo vectis loco adhibito, non solum concussum
in altum sustulit, sed etiam transposuit. Fuit autem
ejus miraculum in lapide perpetratum ex his quæ
Deus discipulis suis concedit, ubi promittit fore ut
ipsi solo jussu montes dimoveant atque fidei vigore
ex alia in aliam sedem transmittant. Quis igitur
non admiretur hæc in re magnum Philotheum, qui
etiam rebus inanitatis imperare valuerit, et cujus
imperata in factum processerint? Hoc miraculum
omnem perversitatem intercidit. Nemo jam statuis
sculpendis incubuit, nemo domum domui, nec agrum
agro adjunxit, quandoquidem Philotheus tam facile
gravissima pondera, solo adherentia et, ut accurate
dicam, immobilia divellere et translocare poterat.

Ut autem omnino aliter dicam, nemo, conspecto tam potente minitatore, ausus est inherescere peccatis quorum fama ad vindicis Philothei aures pervulgari possit.

19. Quæ autem, dum adhuc superstes fuit, alia patrauerit miracula, qui virtutis studio incensi auscultare et salutis animæ operam impendere student, ex illius regionis incolis percontari possunt, siquidem alia libris historicis tradita referuntur, alia ab iis qui horum miraculorum participes fuere, hodieque viva voce prædicantur. Iis enim diutius humorari tempus deficit, cum nonnisi e minimis quibusdam vitam Philothei summa admiratione dignam enarrare voluerimus. Quapropter uno alterove commemorato ex iis quæ non vivo sancto evenerunt, sed post ejus mortem, qua immediate ad Deum omnipotentem evolavit anima pura et quasi viens integra, concludemus nostram expositionem, symmetriæ quam intendimus ratione habita.

20. Jam Philotheus, magna aquila et dæmoniacorum alitum hostis, ad Altissimum evolaverat, multis capitibus istorum injustorum lethaliter percussis. Et ipsius quidam partem divinam thronus Dei, quod autem terrenum et humile erat, terra habebat, de qua sumptum fuit, terra, inquam, lætitudinæ ejus depositione, neque efficiens ejus interitum seu dissolutionem, sed conservans et volens totum illum recipere et in sempiternum colere: quoniam autem animum retinere ac circumcludere non potuit, contenta fuit habere corpus quod matrem non infectaret vaporibus male olentibus aut putredinis fœtore, sed quod gratos dulcesque exhalaret odores, quasi aromatum thurisque esset receptaculum, ita ut, cujus vivi preces ad Deum ascenderant thuris instar, illius et corpus tanquam altare seu thuribulum refertum esset odore quo Deus gaudet. Hoc per annum integrum perduravit, et admirationem excitavit, et dolorem injecit illis qui sanctum committebant terræ, quod thesauro condendo non haberent dignum receptaculum, neque vas unguento conveniens, neque amphoram venerando oleo congruam. Operam igitur dederunt, ut sanctum componerent in loco convenienti, et dignum eo monumentum erigerent. Quod cum fieret, et thesaurus iste ad locum splendidiorem transferretur, placuit Christianorum regi, Philothei Deo, miraculo eum honorare et velut resurrectionis typum exhibere. Jam vero, o miraculum ineffabile, quocum vix ullum comparari queat! venerabiles depositionis administri sensim manus admovebant, et sollicitè sanctum corpus apprehendentes cum magna curâ sublevabant et diligenter suscipiebant, veriti ne quid illius sanctæ compagis diffractum periret. Ille vero ut demonstraret, se non periisse, sed in Deo vivere, viventem autem diffringi non posse, ambas manus, quasi viveret, extensas et ad comprehendendum compositas humeris illorum duorum sanctorum, qui eum sepeliebant, inposuit, iisque firmiter innixus atque sic sustentatus,

Α ἰδῶν ἐνδύναμον ἀπειλητῆρα, εὐρυσύνατο ἐν ἀμαρτίαις ἐπιβαλεῖν, αἰτνες εἰς ἀόχον τῷ ἐκδικητῇ Φιλοθέῳ ἐλεύσονται.

10'. Ὅσα δὲ καὶ ἄλλα ἐτι ζῶν ἐπέτελεσε, θαῦμα προκαλούμενα, ἔστιν ἐκ τῶν ἐκαίσε κατὰ χώραν πορίζεσθαι τοὺς ἐναρέτους φιλακροάμονας, καὶ τὰ ἐς ψυχικὴν ἐμπορευομένους ὠφέλειαν, τὰ μὲν ἐξ ἱστορίας ἀναλεγόμενων, τὰ δὲ καὶ εἰσὶ πειρωμένων τῆς τούτων θαυμασιότητος. Ἡμῖν γὰρ οὐ καιρὸς ἐνδιατρίθειν αὐτοῖς ἐπὶ πλεον, προθεμένοις ἐκ βραχυτάτων τιῶν ἐμφῆσαι τὸ μεγαλεῖον τοῦ κατὰ τὸν Φιλόθεον πολιτεύματος. Διόπερ ἐνός τινος ἢ καὶ δευτέρου τῶν τούτου ποιησάμενοι μνείαν, καὶ αὐτῶν οὐχ ὦλον ἐξ ἐπι ζωῆς τοῦ μεγάλου, ἀλλὰ μετὰ ἀποθίωσιν, δι' ἧς ἀμέσως τῷ παμβασιλεῖ παρέστη Θεῷ, ψυχὴ ἀκραιφνῆς, νοῦς αὐτόχροημα, καταλύσομεν τὸν λόγον, συμμετρίας ἔστοχασμένοι, ὅποιαν προθέμεθα.

κ'. Ἦδη μὲν δὲ κατὰ δαιμονίων πτηνῶν μέγας ἀετὸς ὁ Φιλόθεος ἐπεπυρῶσατο πρὸς τὸν Ὑψιστον, εἰς πολλὰς κεφαλὰς τοιοῦτων ἀνόμων βαλὼν θάνατον. Καὶ εἶχεν αὐτοῦ τὸ μὲν θεϊότατον ὁ τοῦ Θεοῦ θρόνος, τὸ δὲ μὴ τοιοῦτον, ἀλλ' ἐκ τῶν κάτω καὶ γῆς αὐτῆς. ἢ γῆ, ἐξ ἧς ἐπληπτο, χαίρουσα τῇ καταθέσει αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπιχειροῦσα εἰς φθορὰν, εἰς ὅν διαφθορὰν, ἀλλὰ συντηροῦσα, καὶ θέλουσα μὲν ὅλον ἐκείνον δεξασθαι καὶ ἀμφίπειν ἀεζῶν, ὅτι δὲ μὴ εἶχε περισχεῖν τὸ ἀκατακράτητον, ἀρκουμένη τῷ καθικτῷ σώματι οὐκ ἀχρειοῦντι τὴν μητέρα δυσώδεις ἀποφραγῆς καὶ σηπεδόνας δριμύτησιν, ἀλλ' εὐωδιάζοντι καὶ μυροῦντι, ὡς εἰ καὶ ἀρωμάτων καὶ θυμιαμάτων ἦν θῆκη ἵνα, οὐ ζῶντος αἰ εὐχαί εἰς Θεὸν κατευθύνοντο ὡς θυμίαμα, ἐκείνου καὶ τὸ σῶμα καθὰ καὶ θυτήριον, ταῦτ' ἐν δ' εἰπεῖν, θυμιατήριον ὀσμῆς πεπλησμένον εἴη, ὅποι' χαίρειν ἴδω Θεός. Ἦν τοῦτο εἰς ὅλον ἐνιαυτόν· καὶ ἐθαυμάζετο καὶ μετὰ μελος ἦν τοῖς τότε τὸν ἅγιον κρύψασιν ὑπὸ γῆν, ὅτι μὴ τῷ θησαυρῷ ἀνάλογον πεφλοτιμῆται θησαυροφυλάκιον, ὅτι μὴ κατὰ τὸ μῦρον τιμία ἢ μυροθήκη, ὅτι μὴ καὶ τὸ ἀλδαατῆρον ἄξιον τοῦ πολυτιμῆτου ἐλαίου. Καὶ τοῖσιν μελέτην ἔθεντο, μεταθέσθαι τὸν ἅγιον, ὅποι' μάλλον ἐχρῆν, καὶ μνημεῖον αὐτῷ πρὸς ἀξίαν τεχνήσασθαι. Καὶ ὡς ἐγένετο τοῦτο, καὶ ὁ πλοῦτος ἐκείνος μετεκομίζετο εἰς ἕτερον τιμιώτερον γαζοφυλάκιον, ἤρσαε τῷ τῶν Χριστιανῶν παμβασιλεῖ, τῷ τοῦ Φιλοθέου Θεῷ, αὐτόν τε ἀποσεμνύναι θαυμασιώτερον, καὶ τύπον ἀναστάσεως καὶ αὐτῷ ἐνσημῆνασθαι. Καὶ, ὡ θαύματος ἀρρήτου, καὶ οἴου ὑπερανίστασθαι συγκρίσεως! οἱ μὲν τῆς μεταθέσεως ἱεροὶ κδεμόνες ἤρμα τὰς χεῖρας ὑπέβαλλον, καὶ πεφεισμένως τοῦ ἱεροῦ ἐδράττοντο σώματος, καὶ ἐμψρῶνας αὐτὸ ὑπολαμβάνοντες, ἐπιμελῶς ἀνεῖχον, εὐλαδοῦμενοι, μὴ ποτέ τι συντριβὴν διαιρεθῆ τῆς ἱερᾶς ἐκείνου διαρτίας. Ὁ δὲ δαιμόνιος, ὡς οὐ διαλέλυται, ἀλλ' ἐν Θεῷ ζῆ, ζῶντα δὲ οὐκ ἔστι παθεῖν συντριβὴν, ἀμφω τῷ χεῖρε διαπετάσας, ὡς εἶπερ ἐξῆ, ἔπειτα καμπύλας αὐτὰ; σχηματίσας, ὡστε περιλαθεῖν, καὶ τῶν ὤμων καταπετάσας αὐτὰ; ἱερῶν ἐκείνων δύο

μετατιθέντων, καὶ στερεῶς δραξάμενος, καὶ οὕτως περιεσάμενος, ἀνέστη τε εἰς ὄρθιον, καὶ βήματα εἰς τὰ διαβάς, καὶ τριοὶ ταύταις βάσει μετρήσας τὴν κίνησιν, εἶτα κατέπεσε, ταθεῖς, ὅποι πεσῶν κεκώρωτο. Καὶ ὅταν μὲν ἐπαθον ἐκπληξιν οἱ τηνικαῦτα πύρροντες, καὶ μάλιστα ἡ μακαριστὴ δὴ ἐρατικὴ ἐκείνη (μακάριος γὰρ πάντως καὶ ὁ τοιοῦτον ἐκάρως βάσταγμα, καθὰ καὶ τι φορτίον εὐαγγελικόν), ὄβασιν οἱ τότε περιετυχηκότες τῷ θαύματι. Ἐμὲ δὲ ἐκπλήττει, πῶς ποτε οὐ παρελύθησαν φόβῳ οἱ βαστάσαντες, πῶς δὲ οὐκ ἐξέστησαν ἄλλως ἐπὶ οὕτω καινοτάτῳ πείρᾳ πράγματος. Ἐγὼ γ' οὖν, εἰ παρῆν, οὐκ ἂν κατέσχον ἑαυτὸν τοῦ ἐνεὸς μείναι, εἰ μὴ τι ἔρα καὶ διεφώνησα. Καὶ ἴσως μὲν ἐκαίνοι ἐπαθον ἐν τι τοιοῦτον. Τί γὰρ ἀπεικός, οὕτω συμβῆναι, εἰ μὴ ὁ φερόμενος ἅγιος ἀνεζῶου ἐκαίνοσ; καὶ κατὰ γούνην ἔχειν ἐδίδου; Ἐγὼ δὲ θαυμάζω, καὶ ὅτι μετὰ ταυθεῖς ἐπλημύρει τοῖς μύροις εἰς πλεόν, ἡπερ πρότερον, δεικνύς ἐνεῦθεν τοῖς φιλοθέοις, οἷον ἡ πρὸς τοῖς ἁγίοις τοῦ Θεοῦ εὐμῆ, καὶ ἔπως δι' αὐτῆς ἐπαύξεται ἡμῖν τὰ ἐκ Θεοῦ ἀγαθὰ. Τιμωμένου γὰρ ἁγίου καὶ χαίροντος, ὡς τετίμηται, πλεονάζει καὶ τὸ ἐν ἐκαίνοσ θαῦμα, καὶ παραμένει διηγεκὲς εἰς λαοειάν ψυχῆς τε τῆς ποθοῦσης, καὶ σώματος τοῦ δεομένου. Οἶδαμεν γάρ, τὰς ἐπὶ τοῖς ἁγίοις ἐκ τοῦ Θεοῦ χάριτας εἰς ἡμᾶς διαβαίνειν. Οὐκ ἀγνοοῦμεν, ἀλλ' ἡκριθώμεθα, ὡς ἐκαίνων καταντλούμενων τοῖς ἐκ Θεοῦ καλοῖς, ἀπορρέει αὐτὰ καὶ εἰς ἡμᾶς, ἐπειδὴ καὶ ἄλλως οὐδὲν τι τῶν τοιοῦτων οἱ τοῦ Θεοῦ θεράποντες; δέονται, ὅτι μὴ δι' ἡμᾶς αὐτοῦς. Θαυματουργεῖν γὰρ συγκεχωρημένοι τιμῶνται· τιμῶμενοι δὲ ἐμείδονται ἡμᾶς τῶν χαρίτων. Ἀμαθόμενοι δὲ σωτηρίαν ἡμῖν ἐκ Θεοῦ προσευέουσαι, καὶ ἡ προσθεῖα εἰσακούεται, καὶ τὰ ποθοῦμενα καταπράττεται ἀγαθὰ· ὧν εἴημεν μετέχοντες ἐνταυθὰ τε καὶ εἰς τὴν ἐκείσε ζωὴν, ἱκεσίαις μὲν τοῦ ὑμνηθέντος μεγίλου Φιλοθέου, Θεοῦ δὲ ἐκινεῦσαι, ᾧ ὕμνος; καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

A in sublime se erigens tres passus processit, quibus emensis collapsus est et sepultus ubi considerat. Quantopere autem obstupuerint qui tunc aderant, et præcipue beati isti duo viri sancti (beatus enim revera qui tale portat onus velut quoddam onus evangelicum), sciunt qui tunc miraculo interfuerunt. Ego autem miror, quomodo portantes præ metu non mortui sint, quomodo in re tam nova atque inaudita non mente exciderint. Ego quidem, si affuissem, ad minimum permansissem attonitus, nedum vocem protulissem. Et fortasse quidem illi simile quid passi sunt. Quomodo enim improbable est tale quid evenisse, nisi quem ferebant sanctus ipsos ad vitam revocasset et naturali existentie reddidisset? Porro miror quod etiam translocatus abundantiori quam prius unguento scaturiverit, ostendens inde iis qui Deum amant quanto sanctos honore Deus prosequitur, et quomodo hac ratione bona divina in nos redundant. Quando enim sanctus honoratur et honore gaudet, miraculum quoque incrementa capit et perpetuo perdurat ad medelam animæ desiderantis atque corporis indigentis. Scimus enim gratiam Dei in sanctis conspicuam etiam ad nos redundare. Non ignoramus, sed persuasissimum nobis habemus, beneficia divina in illis accumulata ad nos transire, siquidem Dei servi nihil ejusmodi opus habent nisi propter nos. Propterea enim quod facultatem miraculorum patrandorum acceperunt, a nobis honorantur: pro honore autem beneficia nobis rependunt. Eadem de causa salutis nostræ gratia apud Deum intercedunt, eorumque intercessio exauditur, et desiderata bona conceduntur, quorum utinam participes flamus hic et in futura vita, intercedente celebrato magno Philotheo atque annuente Deo, cui hymnus et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

S. DEMETRII MARTYRIS

INVOCATIONES.

Τοῦ αὐτοῦ κατῶν εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα **A** *Ejusdem Canon ad sanctum magnum martyrem Demetrium.*

ΘΙΑ Η Α'. Ἦχος κλαγίῳ τετάρτῳ. Σταυρὸν χαράζας Μωσῆς.

α'. Ὁ τῷ καλᾷ εὖν σὺν ἐγγε:ρῶν ἄθλων, θαυματουργὶ Δημήτριε, ὡς εὐδαρσῆ; ἐλέγχεται, καὶ πλεόν ὡς τολμηρός, ἐπεὶ τοῖς θαύμασι λιμνάσεις ἀκλατα, ὡς ἔχειν δυσεκπλεύστωσ, εἰ μὴ. . . νήσας ἰσχὴν αὐτῷ ἀνωθεν καταπέμψας, ἐλλιμενίσαι ἐπὶ σέ.

β'. Παράδεισος ὡς τρυφῆς τὸ γενναῖον σῶμα τοῦ ἄθλητοῦ κεφύσεται τοῖς ἀπολαύειν θέλουσι. Καὶ

ODE I. Sævus ambigui quarti. *Crucem cum sculptisset Moyses.*

1. Ille qui per mare prællorum tuorum se committit, thaumaturge Demetri, tanquam audax, imo temerarius arguitur, siquidem prodigiis mare præbes refertum, e quo vix emergitur nisi vires ipsi desper mittas ut transmeet ad te.

2. Deliciarum tanquam paradisi liberale æthlicæ corpus consitum est, pro his qui frui volunt. Et